
KRİZ RUSYA'YI DERİNDEN ETKİLİYOR

08.06.2016

Gunes, 7 Haziran 2016

Petrol fiyatlarındaki düşüş ve Batılı ülkelerin uyguladığı yaptırımlar nedeniyle ekonomisi geçen yıl yüzde 3,7 küçülen Rusya'da, krizin etkileri birçok alanda hissediliyor.

Petrol fiyatlarındaki düşüş, Ukraynadaki faaliyetleri nedeniyle Batılı ülkelerin uyguladığı yaptırımlar ve Rusya'nın misilleme niteliğinde uyguladığı karşı yaptırımlar nedeniyle ekonomisi geçen yıl yüzde 3,7 küçülen Rusya'da, krizin etkileri birçok alanda hissediliyor.

Rus ekonomisi bu yılın ocak-nisan döneminde de bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yıllık bazda yüzde 1,1 ile küçüldü. Ülkenin ocak-nisan dönemi ticaret fazlasının geçen yılın aynı aylarına oranla yüzde 47,7 azalarak 31,4 milyar dolara geriledi.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, yaptığı bir konuşmada, yeni kaynakların bulunmaması halinde ülkedeki ekonomik büyümenin yüzde 0 seviyesinde kalacağı uyarısında bulundu. Putine sunulan Ekonomik Kalkınma Bakanlığı raporunda ise petrol fiyatları varil başına 50 doların üzerine çıksa bile yıllık yüzde 5 - 7'lik ekonomik büyüme rakamlarına ulaşmanın pratikte imkansız olduğu vurgulandı.

Kamuoyu araştırma şirketi VTsIOMun mart ayında yayımladığı araştırma, Rus halkının en büyük endişelerinden birinin, ülkede yüzde 7,4 seviyelerinde seyreden yüksek enflasyon olduğunu ortaya koydu. Rusya Merkez Bankası Başkanı Elvira Nabiullina da enflasyona ilişkin risklerin devam ettiğine dair bir açıklama yaptı.

Halkın gelirleri azalıyor

Azalan gelirler ve buna paralel Rus halkının düşen yaşam standardı, enflasyonla birlikte halkın en büyük endişeleri arasında bulunuyor.

Moskova'daki Ekonomi Yüksek Okulu tarafından yayımlanan "Halkın Sosyo-Ekonomik Durumu" adlı rapora göre, Rusya'da geçen yıl dolar bazında ortalama maaş düzeyi, bir önceki yıla kıyasla yüzde 34 azalarak, 558 dolara geriledi. Raporda bu seviyenin, Kazakistan'daki ortalama maaş düzeyinde olduğuna işaret edildi.

Rusya Federal İstatistik Kurumu (Rosstat) tarafından açıklanan veriler de Rusya'da reel gelirlerin nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7,1 düştüğünü, bu yılın ocak-nisan dönemi reel gelirlerin ise geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 4,7 azaldığını ortaya koydu.

VTsIOMun yayımladığı "Rusların Tüketim Hassasiyeti" raporuna göre, gelirlerindeki azalma nedeniyle Rus halkının yüzde 72si büyük harcamalardan vazgeçilmesi gerektiğini düşünüyor, yüzde 87si de bankalara borçlanmaktan korkuyor.

Uzmanlar, halkın tüketim alışkanlıklarında olumsuz yöndeki değişim nedeniyle Rus ekonomisinin bir "deflasyon çıkmazı"na girmiş olabileceğine işaret ediyor. Rusya Ekonomik Kalkınma Bakanlığı ise maaşlarda kısıntı yaparak kamu ve özel sektörde yatırımları arttırmayı hedefleyen teklifi hükümete sunmuştu.

Teklif göre, bu yıldan itibaren 2019'a kadar maaşlarda kesinti yapılarak 2019 yılı sonunda yüzde 4,5'lik Gayri Safi Yurtiçi Hasıla büyümesi amaçlanıyor, teklifin uygulanması halinde ülkedeki yoksulluk oranının bu yıl yüzde 13,7'ye çıkacağı, 2018'de yüzde 13,9'la en yüksek seviyesine ulaşacağı öngörülüyor.

Yaptırımlar

Ukrayna'ya bağlı Kırım Özerk Cumhuriyeti'nde 2013 sonunda ortaya çıkan protestolar ve Kırım'ın ilhakı sonrası AB ülkeleri ve ABD tarafından Mart 2014'te Rusyaya karşı uygulamaya konan yaptırımlar da Petrol fiyatlarındaki düşüşün yanı sıra Rus ekonomisindeki büyümenin önündeki en büyük engeller arasında gösteriliyor.

Rus bankacılık, enerji ve savunma sektörlerine yönelik bu yaptırımlar neticesinde, Rus şirketlerin Batılı kurumlardan kredi alması yasaklanırken, Rus şirketlerle birçok alanda yürütülen ticari ilişkiler de dondurulmuş veya ertelenmişti.

Almanya'da hazırlanan "Kırım ve Ceza" başlıklı raporda, Ukrayna'daki faaliyetlerinden ötürü Batılı ülkelerin uyguladığı yaptırımlar nedeniyle Rusya'nın her çeyrekte ortalama yüzde 1,97lik Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) kaybı yaşadığı tahmin ediliyor. Yaptırımların uygulanmaya başladığı 2014 yılının ikinci çeyreğinden 2015in üçüncü çeyreğine kadar Rus ekonomisi yüzde 4,1 küçüldü.

Rusya Merkez Bankasına bağlı Araştırma ve Tahmin Dairesi tarafından hazırlanan "Eğilimler Neye İşaret Ediyor" adlı rapora göre, Fedin haziran ayında faiz artışına gitmesi halinde ise halihazırda uygulanan yaptırımlar nedeniyle devam eden sermaye çıkışı artarak sürecek.

Merkez Bankası, sermaye çıkışının bu yılın ocak-nisan döneminde 12,8 milyar dolar olduğunu açıklamış, Rusya'nın toplam ihracatının da bu yılın ocak-nisan döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 30,6 azalarak 83,9 milyar dolara gerilediği bildirilmişti.

Rusya Maliye Bakanlığı tarafından dün açıklanan verilere göre de bütçe açığını kapatmak amacıyla mayıs ayında ülkenin Rezerv Fonundan yaklaşık 390 milyar ruble (yaklaşık 6 milyar dolar) harcanırken, Rusya'nın Rezerv Fonu mayıs ayında dolar bazında yüzde 14,1 azalarak 38,6 milyar dolara, Ulusal Refah Fonu dolar bazında yüzde 1,2 azalarak 72,99 milyar dolara düştü.

Enerji gelirleri azalıyor

Bütçe gelirlerinin büyük oranda bağlı olduğu petrol ve doğalgaz gelirlerindeki azalma da Rus

ekonomisinin üstesinden gelmeye çalıştığı bir başka zorluk olarak öne çıkıyor.

Ülkenin doğalgaz gelirleri bu yılın ocak-mart döneminde, geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 25,8 azalarak, 8,5 milyar dolara geriledi. Aynı dönemde Rusya'nın petrol gelirleri de geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 38 azalarak 14 milyar dolar oldu.

Rusya Maliye Bakanı Anton Siluanov, petrol ve doğalgaz ihracatının ülkenin toplam gelirlerindeki payının bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 34'e gerilediğini açıklamıştı. Uzmanlar bu gerilemenin Rus ekonomisindeki yapısal bir değişiklikten ziyade, küresel piyasalarda düşen hidrokarbon enerji kaynaklarındaki fiyatlardan kaynaklandığına işaret ediyor.

Rusya petrol üretiminde Suudi Arabistan'ı geride bıraktı

Öte yandan, ülkenin petrol üretimi ise küresel piyasalardaki pazar payını muhafaza edebilmek amacıyla arttırılıyor. Rusya'nın mart ayında günde ortalama 10,9 milyon varil petrol üreterek Suudi Arabistan'ı geride bıraktığı bildiriliyor. Rus Enerji Bakanlığı, petrol üretimini yıl sonuna kadar 8 milyon ton arttırarak yaklaşık 540 milyon ton seviyesine çıkartmayı planlıyor.

Kaynak/Source: